

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a ekologické výchovy

POSTUP HODNOCENÍ MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Předložila student: **Bc. Kristýna Špíchalová**

Vedoucí magisterské práce: **PHDr. Lucie Hlaváčová, PhD.**

Název: **Didaktické využití animovaného seriálu "Byl jednou jeden život" ve výuce přírodopisu**

Oponent: **Doc. RNDr. Václav Vančata**

- 1. CÍLE A HYPOTÉZY** (uveďte, zda a jak byly cíle/hypotézy/předpoklady formulovány a zda a do jaké míry byly naplněny, resp. ověřeny):

Cíle jsou velmi dobře formulované, konkrétní a dosažitelné, a to jak pro teoretickou, tak pro praktickou část diplomové práce. Výzkumné otázky jsou velmi dobře a precizně formulované. Není pochyb o tom, že cíle teoretické i praktické části práce byly beze zbytku splněny.

- 2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (použité metody práce, interpretace výsledků a jejich diskutování, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické /rešeršní/ části a vlastního badatelského/odborného přínosu, logická struktura a provázanost, vhodnost příloh, apod.):

Diplomová práce má klasickou strukturu, tedy Úvod, Teoretickou část, Výzkumnou část, Diskusi, Závěr, Seznam použitých informačních zdrojů, Seznam použitých zdrojů obrázků, Seznam zmíněných zdrojů výukových videí a Seznam příloh. Teoretickou část považuji za velmi zdařilou, má velmi dobře promyšlenou strukturu, jednotlivé části jsou velmi dobře a podrobně zpracované.

Teoretická část je mimo jiné zaměřena na několik klíčových problematik. 1. Využití videa ve výuce, které diplomantka posuzuje velmi komplexně včetně míry srozumitelnosti a přiměřenosti videí, možnosti žáků na ně smysluplně reagovat a reálné možnosti využití ve výuce. Tato problematika je pak v praxi využita v hodnocení možnosti využití seriálu Byl jednou jeden život v praktické části diplomové práce. 2. Pracovní listy ve výuce, které diplomantka soustředí, podle mého názoru do dvou základních oblastí a) definice pracovních listů a pracovních úkolů z hlediska možností jejich využití, b) jejich praktické využití zejména při výuce přírodopisu a biologie. Tato kapitola je přehledná a psaná s potřebnou kritickou reflexí. 3. Modely ve výuce, která hodnotí možnosti využití modelů při výuce přírodopisu a biologie. Tato část se podává přehled o možnostech využívání modelů, ale problematika je příliš složitá na jednoznačné zpracování vzhledem k tématice práce. Poslední část pak tvoří velmi dobrá analýza seriálu Byl jednou jeden život v širším pojetí. Jako v předchozích kapitolách neschází kritická reflexe problematiky.

Praktická část má tyto části: 1) Pilotní výzkum a jeho hlavní a dílčí cíle – Velmi dobře zpracované metodicky i metodologicky, vše je jasné a přesně zformulované. Cílem bylo získat všeobecné i konkrétní informace pro následnou realizaci kvantitativního výzkumu a zpracování pracovních listů k seriálu „Byl jednou jeden život“. Získaná data byly pečlivě vyhodnocena jakož i polootevřené dotazníky. Polootevřené dotazníky měly 13 otázek, jejichž vyhodnocení ukazovalo další možnosti tvorby dotazníků. Výsledky pak byly dále využity pro tvorbu pracovních listů k problematice „Byl jednou jeden život“. Celkově bylo vytvořeno 6 pracovních listů v řešené a neřešené formě a to 3 s tematikou oběhové soustavy, 2 s tematikou nervové soustavy a 1 s tematikou soustavy endokrinní. Každý pracovní list má více částí, a je určen zčásti pro vyplňování během sledování daného dílu seriálu a zčásti pro vyplňování po shlédnutí. Metodika výběru konkrétního pracovního listu je velmi pečlivě zpracovaná. Právě tak byl velmi dobře zpracován i harmonogram, který počítá s využitím 2 vyučovacích hodin. V dalším je velmi podrobně prezentováno využití jednotlivých pracovních listů. V závěrečné fázi se diplomantka zabývá finalizací pracovních listů na základě zpětné vazby. Jsou hodnoceny jak pracovní listy zpracované žáky, tak i pedagogy. Výsledky ukazují slabiny i přednosti

jednotlivých pracovních listů z hlediska žáků, kteří považují v mnoha případech nejtěžší problematiku za zároveň neoblíbenou. Konkrétně se jedná o nervovou a endokrinní soustavu. U učitelů je naopak pracovní list věnovaný nervové soustavě považován za velmi zdařilý. Někteří učitelé se domnívají, že seriál Byl jednou jeden život je nepoužitelný, ale většina se domnívá, že je vhodný pro využití ve výuce.

Diskuze je velmi dobrá, zejména ta část, která se věnuje limitům dané problematiky a praktickému významu využití pracovních listů i seriálu Byl jednou jeden život jako takového. Upozorňuje, že seriál je velmi často využíván v kontextu nervové a oběhové soustavy. Velmi důležité je zjištění, že žáci většinou nepovažovali za nejtěžší závěrečnou úlohu v pracovních listech, která vyžadovala shrnutí zjištěných informací a zajímavostí a byla tedy dosti náročná.

Závěr je přiměřený, velmi dobře zpracovaný, stručný, jasný a výstižný.

Literatura obsahuje 54 citací, zčásti cizojazyčných. Diplomová práce je zcela originální shoda s jinými pracemi je pod jedno procento, také rozsah odpovídá rozsahu diplomové práce předepsané studijním řádem a dalšími předpisy PedF UK.

- 3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA** (jazykový projev, cizojazyčný abstrakt/summary, vhodnost výběru použité literatury, správnost citování a odkazů na literaturu, obrázky, grafy, přílohy, celková grafická úprava, přehlednost a dodržení základního formálního členění práce do kapitol, úroveň kvality tabulek, grafů, obrázků a příloh, apod.):

Formální úprava této práce je bez jakýchkoliv zásadnějších problémů, dokumentace je výborná a velmi pečlivě zpracovaná. Text je jasný a přiměřený problematice. Grafy i tabulky jsou velmi dobře zpracované a funkční z hlediska diplomové práce. Struktura práce přehledná a velmi dobře promyšlená. Literatura obsahuje 54 českých a v menší míře i cizojazyčných položek. Literatura je správně citovaná a citace se shodují s obsahem v Seznamu použitých informačních zdrojů.

- 4. KOMENTÁŘ OPONENTA** (celkový dojem, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, možný přínos pro praxi, publikovatelnost, apod.):

Předložená diplomová práce je skutečně velmi dobrá, výborně a přehledně zpracovaná s velmi dobře promyšlenou strukturou Teoretické i Praktické části. V teoretické části je ocenění hodná promyšlená struktura s detailním, ale zároveň zcela funkčním zpracováním jednotlivých problematik, včetně možných výhod a nevýhod jednotlivých přístupů. Praktická část je obdobně kvalitně zpracovaná a zaměřuje se na kritické vyhodnocování jednotlivých výzkumných částí, a to včetně možných negativ a eventuálních problémů. Je fakt, že respondentů není příliš, ale důležitá je reflexe, která ve skutečnosti přesahuje samotné cíle, tedy problematiku seriálu Byl jednou jeden život a jeho možné využití. Zpracování materiálu by možná v některých případech sneslo i statistické zpracování, ale zcela objektivně si nejsem jist, zda by to mělo nějaký významnější přínos. Doporučuji výsledky práce publikovat.

- 1. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:**

1. Které nové koncepty a poznatky z oblasti využití videa ve výuce považuje z hlediska výsledků výzkumu za klíčové?
2. Co je podle vašeho názoru největším problémem využití videa a z něj vytvořených pracovních listů v praxi?
3. Jakou budoucnost má podle vás využití pracovních listů a modelů v biologii člověka (viz Byl jednou jeden život), kde to je nejvýznamnější a nejvhodnější?

NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ (doporučuji k obhajobě a hodnotím: výborně, velmi dobře, dobře, nebo nedoporučuji k obhajobě):

Předloženou diplomovou práci považuji za vynikající a jednoznačně ji **doporučuji** k obhajobě